

Op het verkeerde spoor

Hoofdstuk 1

Karst-Jan

Met een mengeling van geamuseerdheid en afschuw kijk ik naar de hossende mensenmassa voor me; ik ben er nog niet uit welke van die twee de overhand heeft. Mijn ogen heb ik tot spleetjes geknepen tegen het hysterische geflikker van de lampen. De dj houdt duidelijk van een stevig volume; ik voel de metalen balustrade onder mijn handen trillen op de maat van de bas. Normaal gesproken ruikt het hier naar bier, maar vanavond overheerst de zweetlucht, gecombineerd met de rubberachtige geur van regenpakken. Ik heb het zelf al warm in mijn T-shirt, terwijl ik niets anders doe dan toekijken, en bijna krijg ik medelijden. Bijna.

Ik voel een duw tegen mijn arm en kijk opzij. Rutger is naast me komen staan en reikt me een nieuw biertje aan. Zijn ronde gezicht is rood van de warmte en zijn donkere haar plakt in slordige pieken tegen zijn voorhoofd. Hij grijnst en mijn mondhoeken gaan automatisch omhoog, terwijl we onze glazen tegen elkaar tikken. Rutger is zo iemand die altijd vrolijkheid en energie uitstraalt. Hij lijkt met zijn grote ogen wel wat op een enthousiaste puppy die werkelijk alles fantastisch vindt.

Ergens halverwege het eerste semester van mijn studie in Groningen kwam ik hem op een regenachtige dag tegen in de winkelstraat. Hij probeerde, gehuld in zo'n afzichtelijke felgroene jas met het logo van een krant erop, alle passanten een abonnement aan te smeren. De

kranten die hij als lokkertje uit stond te delen, waren door de regen getransformeerd in een triest ogend papier-machéproject. De blik op zijn gezicht was zo wanhopig dat ik op hem afstapte.

‘Blijf je hier de hele dag staan voor twee tientjes, of ga je mee een biertje pakken?’ vroeg ik hem. Zonder enige aarzeling smeed hij de natte kranten in de vuilnisbak en liep achter mij aan de kroeg in. Sindsdien is hij mijn beste vriend. Ik heb hem overigens nooit meer zo moedeloos zien kijken als toen.

‘Misschien is het wel genoeg geweest voor vandaag,’ roept Rutger in mijn oor, waarna hij toegankelijk naar de dansende groep in regenkleding kijkt.

Ik schud mijn hoofd. ‘Weet je wat ik heb moeten doen voor mijn ontgroening? Ik moest de ongewassen onderbroeken van iemand anders dragen. Ik kan je vertellen: na twee weken is dat niet meer te doen. Vergeleken daarmee hebben de studenten het dit jaar ontzettend makkelijk.’

Rutger draait zich lachend om en leunt met zijn rug tegen de balustrade. ‘Ik moest een levende slak uit de navel van iemand slurpen die zich vijf dagen niet had gedoucht. Ik denk dat ik win.’

Ik trek een gezicht bij de herinnering aan die opdracht. Rutger sloot zich een jaar later dan ik aan bij studentenvereniging Confiteor. Het was het jaar waarin de meeste feuten halverwege de ontgroening afhaakten sinds de oprichting in de jaren ’50, en tevens het jaar waarin het bestuur van de universiteit ons een officiële waarschuwing gaf wegens intimidatie en dierenmishandeling. Niet het beste jaar ooit.

Ik neem nog een flinke slok van mijn bier. Mijn ogen scannen de menigte en blijven steken bij een eerstejaars met opvallend lang blond haar. Zelfs nu ze een veel te groot regenpak draagt, kan ik nog zien dat ze een flinke voorgevel heeft. Ik knik goedkeurend.

‘TBW’tje?’ vraagt Rutger meteen.

‘Zeker een Tweede Blik Waardig,’ stem ik grijnzend in.

Rutger draait zich weer naar de zaal om te zien waar ik naar kijk.

‘Ah, je hebt gelijk. Alleen een beetje jammer van die kilo make-up op haar gezicht.’

Daar hebben we een structureel meningsverschil. Rutger is het puur-natuur-type, ik hou er juist van als dames ook echt de moeite nemen om er mooi en vrouwelijk uit te zien. Dat heeft er helaas wel eens in geresulteerd dat ik ’s ochtends wakker werd in een vreemd bed, waar ik me de pleuris schrok van de meid die naast me lag. Onder die laag plamuur bleek niet echt een topmodel schuil te gaan. Desondanks blijf ik bij mijn motto: een vrouw zonder make-up is als wodka zonder 7up. Toch een stuk minder lekker.

Mijn blik kruist met de blonde eerstejaars en een moment lang kijken we elkaar strak aan. Ik trek uitdagend één wenkbrauw op en zie haar wangen een fractie kleuren. Dan draai ik mijn hoofd weg. Vanavond niet. De eerstejaars zijn verboden terrein tijdens de introductie, maar het zaadje is geplant. Over een week ga ik eens even werk van haar maken.

Ineens hoor ik iemand boven de muziek uit op paniekerige toon mijn naam roepen.

‘Karst-Jan! Waar ben je?’ Ik kijk opzij en zie hoe Lise, een van de meiden uit de introductiecommissie, met een bezorgd gezicht naar me toe komt. Ze grijpt mijn arm vast alsof ik een reddingsboei op zee ben. ‘Karst-Jan! Er is iemand knock-out gegaan.’

‘Verdomme,’ vloek ik hartgrondig en ik duw het restant van mijn bier bij Rutger in de hand. In een paar tellen sprint ik naar de plek die Lise me wijst en worstel me door de groep studenten die een cirkel heeft gevormd om het meisje dat met gesloten ogen languit op de vloer ligt.

‘Bel een ambulance!’ roept iemand.

‘Nee!’ snauw ik terug. Ik wil eerst weten wat er aan de hand is voordat we de hulpdiensten erbij halen. We hebben met deze vereniging al genoeg gezeik gehad, ons imago kan niet nog meer deuken gebruiken.

‘Open de nooddeuren,’ commandeer ik een glazig kijkende feut,

waarna ik tegen Lise roep dat ze natte doeken en een glas water moet halen. Ik hurk naast het meisje neer en schud aan haar schouders. Ze kreunt en beweegt haar hand een beetje. Godzijdank, het lijkt niks ernstigs te zijn. Ik rits haar regenpak open en hoor iemand de ontgrendeling van de nooddeuren halen. Een seconde later golft de koele lucht van buiten naar binnen. Iedereen die naast me staat haalt diep adem, opgelucht dat de hitte en de zweetlucht even worden verdrongen. De dj heeft inmiddels ook door dat er iets aan de hand is en draait zijn volume zo ver terug dat we weer normaal kunnen praten.

‘Kun je me horen?’ vraag ik aan het meisje. Ik krijg weer een kreun als antwoord. ‘Volgens mij is ze alleen flauwgevallen,’ roep ik wat harder om iedereen gerust te stellen en te voorkomen dat er dadelijk alsnog een ambulance op de stoep staat.

Lise is terug en legt een natte doek tegen het voorhoofd van het meisje. Dat werkt; ze doet meteen haar ogen open en kijkt me gedesoriënteerd aan.

‘Wat?’ vraagt ze moeizaam.

‘Je bent flauwgevallen van de warmte,’ zeg ik rustig. Ik zie aan haar ogen dat het haar weer begint te dagen waar ze is en ze probeert meteen rechtop te gaan zitten. Ik hou haar met één arm stevig vast om te voorkomen dat ze opnieuw onderuitgaat en help haar met mijn andere hand met het uitdoen van de regenjas. Haar shirt is zeiknat van het zweet. Lise reikt haar een glas water aan dat ze in één keer leegdrinkt. Ik pak het van haar terug, duw het weer bij Lise in de hand en geef zonder woorden de instructie om het opnieuw te vullen.

‘Heb je veel alcohol gehad?’ vraag ik voor de zekerheid aan het meisje.

Ze schudt voorzichtig haar hoofd. ‘Nee, een paar glazen maar.’ Dan moet het inderdaad de hitte zijn geweest.

Als het meisje haar tweede glas water leeggedronken heeft en ik zeker weet dat ze stabiel tegen de muur zit, sta ik op en kijk de onzekere feuten met een intense blik aan. Het moet duidelijk blijven dat

er met mij niet te spotten valt. ‘Het is goed geweest voor vandaag. Jullie mogen naar huis om te douchen en te slapen. Morgenochtend word je hier weer om acht uur verwacht.’

Er stijgt opgewonden gemompel op. Het is gebruikelijk dat iedereen intern blijft tijdens de twee weken van de ontgroening. Het feit dat ik ze nu naar huis stuur, voelt waarschijnlijk als een enorme luxe voor ze. Een rustige nacht doorslapen in een fatsoenlijk bed laat niemand aan zich voorbijgaan. Binnen vijf minuten is het hele gebouw ontdaan van alle eerstejaars. Ik geef Lise de taak om het flauwgevallen meisje veilig naar huis te brengen.

‘Laat je ze nou zomaar thuis slapen?’ vraagt Rutger, die weer naast me is komen staan, ongelovig.

‘Dat leek me wel zo verstandig,’ zeg ik, terwijl ik Lise nakijk.

Rutger neemt me onderzoekend op. ‘Verstandig? Dit is de eerste keer in mijn leven dat ik jou dat woord hoor gebruiken. Meneer de voorzitter, was jij niet degene die vond dat ze het dit jaar maar makkelijk hebben?’

Ik werp hem een vernietigende blik toe. ‘Ik kan er niks aan doen dat er zulke slappelingen meedoen aan de introductie.’

‘Ah, zo ken ik je weer,’ zegt Rutger vrolijk en hij mept me op mijn schouder. ‘Kom, nu iedereen weg is, kunnen wij ook maar beter wat slaap pakken.’

Een kwartier later steek ik de sleutel in het slot van de voordeur en loop ik met Rutger in mijn kielzog het studentenhuis binnen. Het is stil, hoewel dat meestal niet betekent dat iedereen slaapt.

‘Nog een biertje?’ vraag ik Rutger.

Hij schudt zijn hoofd. ‘Ik ga meteen pitten. Dat zou jij ook moeten doen.’ Ik krijg nog een bezorgde blik toegeworpen voordat hij naar boven verdwijnt.

Ik voel me veel te opgefokt, dus ik vis een koud biertje uit de koelkast, loop door naar mijn eigen kamer en laat me op de rand van het bed zakken. Ik neem een flinke teug en laat me kalmeren door het

bruisende gevoel van de alcohol in mijn mond.

Toen ik me inschreef bij Confiteor, kreeg ik meteen de kans om me aan te melden voor een van de eigen studentenhuisen. De ellende van hospiteren, slechte wijken en waardeloze huisbazen is me dus bespaard gebleven. We wonen hier met zeven studenten; vier mannen en drie vrouwen die allemaal lid zijn van de studentenvereniging. We delen twee badkamers, waarvan er één is omgetoverd tot een ware woman cave. Het staat er tjokvol potjes, flesjes, tubes en sprays, en de geur van parfum en haarlak is zo sterk dat geen van de mannen daar nog durft te komen. De keuken... tja, wat zal ik daar eens van zeggen? Niet al te veel, dat lijkt me het beste. We hebben geen gezamenlijke woonkamer, maar wel allemaal redelijk ruime slaapkamers voor studentenbegrippen. In mijn kamer staan maar weinig spullen. Het belangrijkste is mijn kingsize tweepersoonsbed. Door zijn formaat houd ik weinig woonoppervlak over, maar hij is elke vierkante meter die hij in beslag neemt meer dan waard. Er staat nog een houten tafel met twee stoeltjes, die tevens dienstdoet als bureau, en een hoge kast voor mijn kleding. Meer heb ik niet nodig. Aan allerlei onzinnige versiersels doe ik niet. Het enige in deze kamer wat niet meteen een praktische functie heeft, is het grote canvas aan de muur. Op de foto staat een donkere vrouw op een markt. Haar haren zijn op een kunstige manier in elkaar gevlochten, haar kleding is kleurrijk maar versleten. Ze zit op een krukje met een meloen in haar ene arm en een baby die uit haar blote borst drinkt in de andere. Om haar heen gebeurt van alles: er staat iemand aan een schaap te trekken, een gerimpelde dame verkoopt vruchten aan een jongetje, twee mannen staan te bekvechten, een vrouw klopt een kleed uit en twee kindjes rennen achter een kip aan, maar ondanks alle drukte is de vrouw met de baby het serene middelpunt van de foto. Het is misschien geen gebruikelijk plaatje om aan de muur te hangen, maar ik heb deze foto vijf jaar geleden gemaakt tijdens een reis naar Namibië, en volgens mij is het veruit de beste foto die ik ooit heb genomen.

Het was mijn eerste trip zonder mijn ouders. Vrijwel al mijn vrienden vertrokken voor een dertien in een dozijn zuipvakantie naar Mallorca of Ibiza, maar ik wilde liever wat meer van de wereld zien dan een zonnig zandstrand en de binnenkant van een wc-pot. Ik kreeg een vriend zo gek om met me mee te gaan, hoewel ik zeker weet dat hij geweigerd had als hij precies had geweten waar we terecht zouden komen. We reisden in een oude jeep die van ellende uit elkaar viel – letterlijk, hij miste een deur – door nationale parken, langs de kust en dwars door de Kalahari. We zagen zebra's, olifanten en buffels. Ik was door het dolle heen toen het me lukte om een neushoorn vast te leggen met mijn camera.

Ergens halverwege die vakantie kwam ik bij toeval op een lokale markt terecht. De hitte was verzenkend, mijn haren plakten in mijn nek en de lucht was door de droogte zo stoffig geworden dat ik de hele dag dorst had. Ik slenterde wat tussen de kraampjes, kocht hier en daar wat etenswaren en souvenirs bij overrijverige kooplui, toen ik haar zag zitten. Ik kan me herinneren hoe de vrouw me even bekeek en vervolgens weer negeerde, terwijl ik het ultieme moment afwachtte om de compositie vast te leggen.

Ik gaap en zet mijn inmiddels lege bierflesje in de hoek bij de berg die er al ligt. Het lijkt me een goed idee om het advies van Rutger maar eens op te volgen. Slaap is kostbaar in deze chaotische weken.

De laatste vijf dagen van de ontgroening verlopen godzijdank zonder incidenten, hoewel het natuurlijk één grote uitputtingslag is, zelfs voor een getrainde nachtbraker als ik. Zodra het voorbij is, blijf ik eerst drie dagen in bed liggen voordat ik weer in staat ben om iets nuttigs te doen. Gelukkig waren we met het hele bestuur zo slim om geen belangrijke afspraken in deze periode te plannen. Nu moeten we echter weer aan de bak; de introductie is dan wel voorbij, maar het jaarlijkse openingsfeest zit er weer aan te komen, de universiteit verwacht een plan om langstudeerders te helpen (waarbij ik me af-

vraag of ik daadwerkelijk de goede persoon ben om daar een advies over te geven) en er moet een nieuwe almanak uitgegeven worden.

Ik zet mijn fiets tegen een lantaarnpaal, doe er een slot van bijna een kilo omheen en loop de sociëteit binnen. Het is een prachtig oud pand van vier verdiepingen aan de Vismarkt, genesteld tussen een populair restaurant en een chique winkel. Via enkele stenen traptrreden en een reusachtige houten voordeur kom je binnen in de statige ontvangsthall met granieten vloer. Van daaruit kun je doorlopen naar de kleine feestzaal, die eigenlijk helemaal niet klein is, of via de indrukwekkende houten trap afdalen naar het souterrain, waar de grote feestzaal is. Op de bovenste twee verdiepingen van het pand bevinden zich verschillende kleinere ruimtes voor vergaderingen, activiteiten en bijeenkomsten. Het ziet er fantastisch uit allemaal, maar als je met het bestuur wekelijks moet vergaderen over scheuren in de muren, schimmel, gebrekkige funderingen en isolatieproblemen, vraag je je af of het bouwen van een nieuw pand onder aan de streep niet een veel beter plan is.

Ik loop in één rechte lijn naar de vergaderzaal op de zolderverdieping.

‘Goedemorgen,’ begroet Emma me opgewekt wanneer ik binnenkom. Ze is medebestuurslid en degene die de communicatie regelt binnen onze studentenvereniging, van de website tot de netwerkmeetings. Ik vraag me af of ze gekozen is omdat ze van nature zo sociaal is, of dat ze zich zo gedraagt omdat ze vindt dat dat bij haar functie hoort. Eerlijk gezegd heb ik geen idee; voordat we samen in het bestuur terechtkwamen, kenden we elkaar nauwelijks. Ja, ze heeft één of twee keer een nachtje in mijn kingsize doorgebracht, maar daar ging bar weinig verbale communicatie aan vooraf. Tot mijn grote opluchting blijkt ze niet zo’n type te zijn dat na een stevige beurt ineens heel overdreven en giechelgig gaat doen, of nog erger: zo’n type dat denkt dat ze je kan claimen.

Terwijl ik alvast koffie pak voor iedereen, komen de andere be-

stuursleden binnen: Thomas, Jesse en Samantha. Met z'n vijven lijken we vooralsnog een goed bestuur te vormen waarin iedereen elkaar prima aanvult. Nu moeten we vooral zorgen dat dat zo blijft dit jaar; het zou niet de eerste keer zijn dat bestuursleden elkaar in de haren vliegen. Volgens mij hangt het succes van een bestuur voor een groot deel samen met leiderschap, en aangezien ik dit jaar de voorzitter ben, ben ik vastbesloten ervoor te zorgen dat het vlekkeloos gaat verlopen.

'Welkom,' open ik op formele toon de vergadering, waarna we beginnen met een evaluatie van de introductieweken, gevolgd door een lange lijst met andere agendapunten waar geen eind aan lijkt te komen. Zelfs na drie bakken koffie moet ik meerdere keren een gaap onderdrukken. Voordat ik deze functie accepteerde, had ik toch een iets ander beeld van hoe mijn dagen gevuld zouden zijn. Minder gepraat over knullige zaken, meer aanpakken. Nu snap ik ook waarom alles in de politiek zo ellendig lang duurt. Ik slaak een zucht en kijk stiekem op mijn telefoon hoe laat het is. We zijn al twee uur bezig. Oké, focus.

Ergens tussen de items 'ledenadministratie' en 'drankinkoopbeleid' raak ik mijn geduld kwijt. 'Waarom moeten wij bepalen of er twintig of tweeëntwintig fusten bier worden besteld? Dat is de taak van de barcommissie. Volgende punt,' zeg ik bot wanneer Jesse en Thomas een geanimeerde discussie over dit onderwerp beginnen. Werkelijk, als we in dit tempo blijven vergaderen, mag ik wel een slaapzakje ophalen en hier blijven pitten vannacht.

Vier en een half uur later zijn we eindelijk klaar. Mijn hoofd knalt bijna uit elkaar en ik klap opgelucht mijn laptop dicht.

'O, Karst-Jan?' Emma kijkt me verwachtingsvol aan. Wat nou weer?

'Ja?' zeg ik zo vriendelijk als mij op dit moment lukt.

'De lokale krant heeft gevraagd om een interview en fotoshoot met iemand van onze vereniging. Ik heb jouw naam doorgegeven. Is dat oké?'

Voordat ik kan reageren, schiet Thomas in de lach. ‘O ja joh, laat dat maar over aan onze Leo. Levert mooi weer wat extra vrouwelijke leden op.’

Ik werp hem een strenge blik toe, maar stiekem voel ik me wel geveleid. De bijnaam Leo heb ik gekregen nadat iemand mij ooit ‘de Lage Landen-editie van Leonardo DiCaprio’ noemde. Ik heb het donkerblonde haar en de felblauwe ogen van mijn moeder geërfd, plus de doordringende blik, vierkante kaak en mond met scheve grijns van mijn vader. Tel daar mijn lengte van 1,90 meter (oké, 1,88 plus de twee centimeter van mijn haar) bij op, en dan begrijp je dat ik bij de meeste vrouwen wel in het rijtje ‘aantrekkelijk’ sta. En dat is best prettig. Natuurlijk ben ik niet zo stompzinig om te denken dat uiterlijk alles is, maar echt, veel dingen in het leven worden een stuk makkelijker als je er goed uitziet. Ik vraag me af of ik als voorzitter was gekozen als ik een klein vadsig ventje met een wijkende haargrens en een te grote neus was geweest.

‘Het is oké, iemand moet het doen,’ zeg ik nonchalant tegen Emma, terwijl ik mijn spullen bij elkaar pak. ‘Doen we nog een borrel op het terras?’

Natuurlijk doen we nog een borrel op het terras. En waarom ook niet? In Groningen zijn zoveel leuke cafeetjes en restaurants. Als je elke dag op een ander terras gaat zitten, ben je na een jaar nog steeds niet klaar. En ik ben de beroerdste niet, ik draag graag mijn steentje bij om die terrassen in stand te houden. Kom op zeg, ik ben niet voor niks student. Ik heb nog een leven lang de tijd om saai en volwassen te doen.